

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟ DESIGN

ΘΕΜΑ : Νομικά ζητήματα που ανακύπτουν από τη σχεδίαση προϊόντων τα οποία αποδεικνύονται ελαττωματικά ή/και επικίνδυνα.

**Παπαδόπουλος Καρμέλο
Dpsd01046**

1. Εισαγωγή – Περιπτώσιολογία

Προκειμένου να εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας των καταναλωτών η πολιτεία έχει ορίσει κανόνες - μεταξύ άλλων – και για τα ελαττωματικά προϊόντα.

Η έννοια του ελαττωματικού προϊόντος αναλύεται στη συνέχεια σε σχέση με τις εκάστοτε νομοθεσίες, μπορεί, όμως, εξ' αρχής να γίνει κατάταξη των προϊόντων σε σχέση με την ελαττωματικότητά τους σε:

1. Κατασκευαστικά ελαττώματα.
2. Ελαττώματα σχεδιασμού.
3. Ελαττώματα που οφείλονται σε μη ικανοποιητικές οδηγίες ή προειδοποιήσεις¹.

Στον αντίποδα της προσπάθειας για προστασία του καταναλωτή βρέθηκαν οι αντιδράσεις των βιομηχάνων και των εξαγωγέων, οι οποίοι θα έπρεπε να αντιμετωπίσουν (α). την πιθανή ευθύνη προς τρίτους για πρόκληση υλικής ζημιάς ή σωματικής βλάβης, και (β). το κόστος της ανάκλησης του ακατάλληλου προϊόντος, καθώς και τις επιπτώσεις που θα είχε αυτό στην παραγωγή και στην αύξηση του κόστους των προϊόντων (μετακύληση του κόστους στους καταναλωτές). Πολλές επιχειρήσεις κλήθηκαν να πληρώσουν υψηλές αποζημιώσεις, ενώ σε χώρες, όπως οι **Η.Π.Α.**, όπου το νομοθετικό πλαίσιο διαφέρει από αυτό των ευρωπαϊκών κρατών, το οποίο παρατίθεται στη συνέχεια, έχουν παρατηρηθεί ακρότητες τόσο ως προς το πλήθος των σχετικών αγωγών, που αφορούν όχι μόνο επικίνδυνα για την υγεία ή την περιουσία των καταναλωτών προϊόντα, αλλά και προϊόντα που απλά δεν πραγματοποιούν όσα υπόσχονται, όσο και ως προς το ύψος των αποζημιώσεων. Ακολουθούν μερικά παραδείγματα που έχουν απασχολήσει τη δημοσιότητα:

- Οι εταιρείες Apple και Sony συμφώνησαν να καταβάλουν το ποσό των 12.000 δολαρίων για να αποσυρθεί η αγωγή που ασκήθηκε εις βάρος τους από ένα ζευγάρι Ιαπόνων, των οποίων ο υπολογιστής Mac με μπαταρία Sony τυλίχτηκε ξαφνικά στις φλόγες. Το ζευγάρι ζητούσε αποζημιώσεις υποστηρίζοντας

---

¹ Βλ. Ιωάννη Καράκωστα, Προστασία του Καταναλωτή, σελ. 111.

ότι ο ένας εκ των δύο υπέστη σοβαρά εγκαύματα από την ανάφλεξη του υπολογιστή στο σπίτι τους στην Οσάκα. Από τη φωτιά κάηκε το χαλί και μέρος του διαμερίσματος. Ο σύζυγος ισχυρίστηκε στο δικαστήριο ότι έκαψε τα δάκτυλα του προσπαθώντας να βγάλει τον υπολογιστή έξω από το σπίτι και η σύζυγός του δήλωσε ότι η υγεία της κλονίσθηκε από το σοκ. Η Apple Ιαπωνίας αναγνώρισε την υπαιτιότητά της ενώπιον του δικαστηρίου, τόνισε, όμως, ότι το ποσό της αποζημίωσης που ζητούν οι ενάγοντες είναι εξαιρετικά υψηλό. Υποστήριξε επίσης ότι δεν αποδείχτηκε ξεκάθαρα η σχέση μεταξύ του υπολογιστή και της ελαττωματικής μπαταρίας. Τα προβλήματα της Sony με τις προβληματικές μπαταρίες ξεκίνησαν το 2006, όταν η εταιρεία και η κατασκευάστρια υπολογιστών Apple αναγκάστηκαν να ανακαλέσουν 9,6 εκατομμύρια μπαταρίες λιθίου έπειτα από καταγγελίες πελατών για ξαφνική ανάφλεξη των υπολογιστών.²

- Ομαδική αγωγή κατατέθηκε σε βάρος της στις ΗΠΑ, από την νομική εταιρία Green Welling, αναφορικά με τα τηλεχειριστήρια της νέας κονσόλας βιντεοπαιχνιδιών Wii. Η νομική εταιρία κατηγορήσε τη Nintendo ότι παρέχει αναληθείς εγγυήσεις για την ανθεκτικότητα των τηλεχειριστηρίων, αφού αυτά σπάνε εύκολα, ακόμα και όταν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης. Η Nintendo δήλωσε ότι θα αντικαταστήσει τα σπασμένα τηλεχειριστήρια των αγοραστών χωρίς καμία επιβάρυνση, χαρακτήρισε όμως αβάσιμη την αγωγή³. Εναντίον της Nintendo έχουν κατατεθεί και άλλες αγωγές από μεμονωμένους καταναλωτές, που υποστηρίζουν ότι τα τηλεχειριστήρια της νέας κονσόλας βιντεοπαιχνιδιών Wii είναι ελαττωματικά και επικίνδυνα⁴

- Η τεχνολογική εταιρία Dell κατηγορήθηκε για τον ελαττωματικό σχεδιασμό των ηλεκτρονικών σημειωματαρίων εξαιτίας του οποίου προκαλείται πρόωρη βλάβη στο κεντρικό σύστημα των ηλεκτρονικών υπολογιστών Inspiron λόγω υπερθέρμανσης. Η αγωγή κατατέθηκε από έναν καναδό χρήστη του υπολογιστή Inspiron ενώπιον Δικαστηρίου του Οντάριο⁵.

- Στο πλαίσιο αγωγής που είχε καταθέσει η πολιτειακή αρχή της Καλιφόρνια κατά της Diebold που είχε προμηθεύσει την Πολιτεία με συσκευές για

---

² <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=15829>

³ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=12546>

⁴ http://www.reghardware.co.uk/2008/12/12/wii_strap_lawsuit/

⁵ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=12638>

τη διεξαγωγή της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας στις Προεδρικές εκλογές της 2ας Νοεμβρίου, η εταιρία συμφώνησε να έλθει σε συμβιβασμό πληρώνοντας 2,6 εκατομμύρια δολάρια. Η αγωγή είχε ασκηθεί, αφού διαπιστώθηκαν ότι πολλές από τις ηλεκτρονικές συσκευές δεν λειτουργούσαν σωστά, με αποτέλεσμα να μην είναι αξιόπιστη η χρήση τους κατά τις εκλογές. Παράλληλα, η Diebold συμφώνησε να πληρώσει χρηματικό ποσό, το ύψος του οποίου δεν έχει διευκρινιστεί, στις επαρχίες της Αλαμέντα και του Σαν Ντιέγκο. Ειδικότερα, λόγω ελαττωματικής λειτουργίας στις οθόνες αφής της εταιρίας, τουλάχιστον 6.000 ψηφοφόροι στην Αλαμέντα αναγκάστηκαν να χρησιμοποιήσουν το παραδοσιακό έντυπο ψηφοδέλτιο, ενώ στο Σαν Ντιέγκο υπήρξαν προβλήματα με την ηλεκτροδότηση των συσκευών⁶.

- Καταναλωτής κατέθεσε αγωγή εις βάρος της Apple και του παρόχου τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών AT&T Ιδιοκτήτης συσκευής iPhone 3G, ο οποίος επικαλούνταν ότι η πραγματική απόδοση της εν λόγω συσκευής είναι πολύ κατώτερη από αυτή που υπόσχεται η κατασκευάστρια εταιρεία⁷.

- Το 2005 η νέα κονσόλα παιχνιδιών Xbox 360 της Microsoft μπήκε στο στόχαστρο των αμερικανών καταναλωτών που κατέθεσαν ομαδική αγωγή κατά της εταιρίας, υποστηρίζοντας ότι η κονσόλα "νέας γενιάς" έχει σχεδιαστικό λάθος, με αποτέλεσμα να υπερθερμαίνεται και να "κολλάει". Οι παραπονούμενοι καταναλωτές υποστηρίζουν ότι η Microsoft προκειμένου να αποκτήσει προβάδισμα έναντι στις ανταγωνίστριες εταιρίες Sony και Nintendo, κυκλοφόρησε στην αγορά το νέο Xbox 360, χωρίς ακόμα να έχει τελειοποιηθεί ο σχεδιασμός της κονσόλας⁸.

- Καταναλωτές από το Ηνωμένο Βασίλειο, το Μεξικό και τις ΗΠΑ κατέθεσαν αγωγές κατά της Apple διαμαρτυρόμενοι για την υπερευαίσθητη οθόνη του νέου iPod Nano music player, λέγοντας ότι χαλάει και γρατζουνίζεται εύκολα. Οι καταναλωτές υποστηρίζουν ότι τα προβλήματα με τις οθόνες των iPod Nano οφείλονται σε σχεδιαστικό ελάττωμα, το οποίο η Apple γνώριζε εξαρχής, αλλά τελικά το αγνόησε, επειδή βιαζόταν να θέσει σε κυκλοφορία τα players στα

---

⁶ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=7951>

⁷ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=17378>

⁸ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=10095>

καταστήματα⁹. Σύμφωνα με το κείμενο άλλης παρόμοιας αγωγής η Apple υποβάθμισε την αντοχή της οθόνης στην προσπάθειά της να κάνει το Nano όσο λεπτότερο γίνεται. Αμερικανός καταναλωτής ζήτησε μάλιστα με αγωγή να του επιστραφούν τα 25 δολάρια που έδωσε για να επιστρέψει το Nano του στην Apple και να πάρει καινούργιο, συν στο αρχικό κόστος της συσκευής καθώς και αποζημίωση¹⁰. Σε άλλη περίπτωση, ο αμερικανός John Kiel Patterson κατέθεσε αγωγή κατά της Apple υποστηρίζοντας ότι η συσκευή αναπαραγωγής μουσικής iPod μπορεί να προκαλέσει απώλεια της ακοής. Συγκεκριμένα ο Patterson ισχυρίζεται ότι τα iPod έχουν την δυνατότητα να παράγουν ήχο πάνω από 115 ντεσιμπέλ, ένταση που μπορεί να προκαλέσει ζημιά στην ακοή των ατόμων που εκτίθεται στον ήχο για περισσότερα από 28 δευτερόλεπτα την ημέρα. Επίσης υποστηρίζει ότι οι συσκευές είναι ελαττωματικές στο σχεδιασμό τους και δεν φέρουν επαρκείς προειδοποιήσεις για την πιθανότητα απώλειας της ακοής. Η Apple κατά το παρελθόν είχε αναγκαστεί να αποσύρει το iPod από τα εμπορικά καταστήματα της Γαλλίας, προκειμένου να το αναβαθμίσει και να περιορίσει την ένταση του ήχου μέχρι τα 100 ντεσιμπέλ, ενώ στις ΗΠΑ ήταν η πρώτη φορά που δημιουργήθηκε κάποιο ανάλογο ζήτημα για το iPod¹¹.

Και στην **Ευρώπη**, όμως, τα περιστατικά προσφυγής στη δικαιοσύνη για ελαττωματικά ή και επικίνδυνα προϊόντα είναι πάρα πολλά τα τελευταία χρόνια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στη Βρετανία, αποφασισμένες να προσφύγουν στη Δικαιοσύνη κατά της βρετανικής εταιρίας παιδικών καροτσιών MacLaren εμφανίστηκαν 15 οικογένειες στη Γηραιά Αλβιόνα, οι οποίες θορυβήθηκαν από την είδηση ότι καροτσάκια της εταιρίας που πουλήθηκαν στις ΗΠΑ και τον Καναδά εγκυμονούν κίνδυνο ακρωτηριασμού δαχτύλων και πρόκλησης τραυματισμού των παιδιών. Το δικηγορικό γραφείο Ράσελ, Τζόουνς και Γουόκερ του Λονδίνου ανακοίνωσε ότι εκπροσωπεί ήδη «πολλούς γονείς των οποίων τα παιδιά τραυματίστηκαν, παρά τις διαβεβαιώσεις της MacLaren ότι δεν ευθύνονται τα καρότσια γι' αυτό»¹².

⁹ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=9919>

¹⁰ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=9818>

¹¹ <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=10471>

¹² <http://www.lawnet.gr/articlemain.asp?id=20010>

Τα παραπάνω δεδομένα έχουν δημιουργήσει, μάλιστα, την **ανάγκη ασφάλισης** Ευθύνης Ελαττωματικών Προϊόντων, ένα σχετικά καινούργιο τομέα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, που αναμένεται να αναπτυχθεί σημαντικά στα επόμενα χρόνια.

2. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία

Στα πλαίσια της ολοένα αυξανόμενης προστασίας του καταναλωτή τέθηκε σε εφαρμογή η οδηγία 85/374 ΕΟΚ¹³ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων, η οποία καλύπτει τα κινητά αγαθά βιομηχανικής παραγωγής, είτε ενσωματώνονται είτε όχι σε άλλο κινητό αγαθό ή σε ακίνητο και τέθηκαν σε κυκλοφορία πριν από τις 30 Ιουλίου 1988¹⁴. Σκοπός της Οδηγίας είναι, εκτός από την ανάγκη προστασίας του καταναλωτή, και η εναρμόνιση των νομοθεσιών και η διαμόρφωση ομοιόμορφων όρων ανταγωνισμού, καθώς και ο περιορισμός των δικαστικών διαφορών για αστική ευθύνη από ελαττωματικά προϊόντα.

Η έννοια του ελαττωματικού προϊόντος: Ένα προϊόν θεωρείται **ελαττωματικό** (άρθρο 6), εάν δεν παρέχει την *ασφάλεια* που δικαιούται κανείς να αναμένει, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, συμπεριλαμβανομένων:

- α) της εξωτερικής εμφάνισης του προϊόντος·
- β) της ευλόγως αναμενόμενης χρησιμοποίησης του προϊόντος·
- γ) του χρόνου κατά τον οποίο το προϊόν ετέθη σε κυκλοφορία.

Κατά τον καθορισμό του ελαττωματικού χαρακτήρα ενός προϊόντος δεν μπορεί να λαμβάνεται υπόψη η θέση σε κυκλοφορία ενός τελειότερου προϊόντος. Οι οδηγίες είναι επίσης ένα προσδιοριστικό μέσο και γι αυτό πρέπει να είναι

---

¹³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31985L0374:EL:HTML>. Η οδηγία [1999/34/EK](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:1999/34/EK) εισήγαγε, στη συνέχεια, τροποποιήσεις στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας [85/374/EOK](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:85/374/EOK).

¹⁴ Για τις πληροφορίες που ακολουθούν βλ. http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/consumer_safety/l32012_el.htm

απόλυτα σαφείς, αφού με αυτές ο παραγωγός μπορεί να περιορίσει τους κινδύνους λέγοντας τι μπορεί να κάνει ακριβώς το προϊόν.

Η έννοια του παραγωγού που ευθύνεται: Για την αποκατάσταση της ζημίας ευθύνεται ο παραγωγός. Ως «παραγωγός» θεωρείται ο κατασκευαστής ενός τελικού προϊόντος, ο παραγωγός κάθε πρώτης ύλης ή ο κατασκευαστής ενός συστατικού καθώς και κάθε πρόσωπο του εμφανίζεται ως παραγωγός του προϊόντος, επιθέτοντας σε αυτό την επωνυμία, το σήμα ή κάθε άλλο διακριτικό του σημείο, αλλά και ο εισαγωγέας (άρθρο 3). . Γίνεται κατανοητό ότι οι εισαγωγείς, όπως και οι προμηθευτές συστατικών, είναι σε πάρα πολύ δύσκολη θέση, διότι είναι αμέτοχοι στη σχεδίαση και στην ασφάλεια που παρέχει ένα προϊόν.

Αποκλείεται, επομένως, η ευθύνη των συνεργατών – υπαλλήλων του επιχειρηματία απέναντι στον καταναλωτή, όπως π.χ. του κατασκευαστή, του εργοδηγού κ.λπ. που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία ως εξαρτημένα από την επιχείρηση πρόσωπα, αφού σκοπός της κοινοτικής ρύθμισης είναι η αποκλειστική ευθύνη του παραγωγού επιχειρηματία¹⁵.

Ο έμπορος απαλλάσσεται από την ευθύνη για ελαττωματικά προϊόντα, αν πληροφορήσει ποιός είναι ο παραγωγός ή ο προμηθευτής του

Απαλλαγή της ευθύνης του παραγωγού: ο παραγωγός απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη εάν αποδείξει:

- ότι δεν έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία·
- ότι το ελάττωμα που προξένησε τη ζημία εμφανίστηκε αφότου το προϊόν τέθηκε σε κυκλοφορία από τον ίδιο· Εφ' όσον, επομένως, δεν υπήρχε ελάττωμα κατά το χρόνο της κυκλοφορίας, δεν ευθύνεται ο παραγωγός. Και για αυτό όμως χρειάζεται τεκμηρίωση-απόδειξη. Δύσκολα θα αποδείξει ο παραγωγός ότι το προϊόν χάλασε στα χέρια του καταναλωτή. Μπορεί όμως να αποδείξει ότι από το εργοστάσιο έφυγε το προϊόν κατάλληλο για χρήση και να απαλλαγεί από την ευθύνη.
- ότι το προϊόν δεν κατασκευάστηκε για πώληση από την οποία θα αντλούσε οικονομικά οφέλη·

---

¹⁵ Ιωάννη Καράκωστα, Προστασία του Καταναλωτή, σελ. 104.

- ότι το προϊόν δεν κατασκευάστηκε ούτε διανεμήθηκε στο πλαίσιο της επαγγελματικής του δραστηριότητας·
- ότι το ελάττωμα οφείλεται στο ότι το προϊόν κατασκευάστηκε σύμφωνα με αναγκαστικούς κανόνες δικαίου που θεσπίστηκαν από δημόσια αρχή·
- ότι οι τεχνικές γνώσεις τη στιγμή της θέσης σε κυκλοφορία του προϊόντος ήταν ελλιπείς για τη διαπίστωση της ύπαρξης ελαττώματος. Στο σημείο αυτό τα κράτη μέλη έχουν αρμοδιότητα να λάβουν μέτρα κατ' εξαίρεση·
- εάν πρόκειται για κατασκευαστή ενός συστατικού του τελικού προϊόντος του οποίου το ελάττωμα οφείλεται στη σχεδίαση του προϊόντος ή στις οδηγίες τις οποίες του παρέσχε ο κατασκευαστής.

Στις περιπτώσεις κατασκευαστών συστατικών στοιχείων ο κατασκευαστής του συστατικού αμύνεται αν καταφέρει να αποδείξει ότι το σφάλμα είναι στο σχεδιασμό του δεύτερου ή στις οδηγίες που έδωσε.

Η ευθύνη του παραγωγού δεν μειώνεται εάν η ζημία οφείλεται τόσο σε ελάττωμα του προϊόντος όσο και σε παρέμβαση τρίτου. Ωστόσο, σε περίπτωση υπαιτιότητας του ζημιωθέντος, η ευθύνη του παραγωγού δύναται να μειωθεί.

Αρχή της αντικειμενικής ευθύνης: Η οδηγία θεσπίζει την αρχή της αντικειμενικής ευθύνης του παραγωγού σε περίπτωση ζημίας που προκαλείται λόγω του ελαττωματικού χαρακτήρα του προϊόντος του, που σημαίνει ότι ευθύνεται ανεξαρτήτως υπαιτιότητάς του. Στο πλαίσιο της αντικειμενικής ευθύνης που ορίζει η οδηγία, δεν είναι επομένως απαραίτητο να αποδεικνύεται αμέλεια ή σφάλμα του παραγωγού ή του εισαγωγέα. Ο ζημιωθείς πρέπει, όμως, να αποδείξει: την ύπαρξη της ζημίας, το ελάττωμα του προϊόντος και την αιτιώδη σχέση ζημίας και ελαττώματος (άρθρο 4).

Καλυπτόμενες ζημιές: η οδηγία καλύπτει (άρθρο 9):

α) ζημία λόγω θανάτου ή σωματικών βλαβών·

β) ζημία ή καταστροφή, ύψους πέραν του ποσού των 500€, κάθε περιουσιακού στοιχείου, εκτός από το ίδιο το ελαττωματικό προϊόν, με την προϋπόθεση ότι το περιουσιακό αυτό στοιχείο:

i) είναι από εκείνα που συνήθως προορίζονται για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση, και

ii) χρησιμοποιήθηκε από τον ζημιωθέντα, κυρίως, για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση.

Επομένως, ο παραγωγός κατά την Οδηγία της ΕΕ, όπως και κατά τον Ν. 2251/94 (βλ. παρακάτω) απαλλάσσεται για ποσό μικρότερο των **500 ευρώ**. Γίνεται, όμως δεκτό ότι ο καταναλωτής έχει δυνατότητα άσκησης αγωγής και για μικρότερο ποσό των 500 €, όχι όμως κατά τις διατάξεις της Οδηγίας, αλλά κατά αυτές του κοινού δικαίου. Για την μη υλική – **ηθική βλάβη** η Οδηγία παραπέμπει στα εσωτερικά δίκαια των κρατών-μελών και δεν θίγει τις διατάξεις αυτών.

Λήξη της ευθύνης: ο ζημιωθείς διαθέτει προθεσμία τριών ετών για να υποβάλει αίτηση επανόρθωσης. Η προθεσμία αυτή ξεκινά από την ημερομηνία κατά την οποία διαπιστώθηκε η ζημία, το ελάττωμα και η ταυτότητα του παραγωγού. Ο παραγωγός απαλλάσσεται από την ευθύνη του μετά παρέλευση προθεσμίας δέκα ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο παραγωγός έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία. Καμία συμβατική ρήτρα δεν μπορεί να επιτρέψει τον περιορισμό της ευθύνης του παραγωγού απέναντι στον ζημιωθέντα.

Επίπεδο επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων: Όταν σχεδιάζει ή κατασκευάζει κάποιος ένα προϊόν και θέλει να το διαθέσει στην αγορά, διατηρώντας την ποιότητα στην ίδια αρχική κατάσταση, πρέπει να γνωρίζει οπωσδήποτε και το επίπεδο των τεχνικών και επιστημονικών γνώσεων. Πρέπει να παρακολουθήσει την εξέλιξη των γνώσεων και το επίπεδό τους. Σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας «Ο παραγωγός δεν ευθύνεται, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, εάν αποδείξει: ότι, όταν έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία, το επίπεδο επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων δεν επέτρεπε να διαπιστωθεί η ύπαρξη του ελαττώματος;», τα κράτη μέλη, όμως, δύνανται να θεσπίσουν παρέκκλιση από αυτή τη διάταξη (άρθρο 15).

Σημαντικό είναι, επομένως, ο παραγωγός να αποδείξει τον ποιοτικό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα παραγωγής και κατά το χρόνο που μπαίνει στην αγορά ένα προϊόν.

3. Η Ελληνική νομοθεσία

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία έχει δεσμευτική ισχύ για όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία είναι υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την παραπάνω Οδηγία στην εσωτερική τους νομοθεσία, η οποία ερμηνεύεται πάντα εν όψει των σκοπών του ευρωπαϊκού δικαίου και σε αρμονία με αυτό.

Στο ελληνικό δίκαιο η ευθύνη του παραγωγού για ελαττωματικά προϊόντα ρυθμίζεται από το Άρθρο 6 του [Ν. 2251/1994](#) «προστασία των καταναλωτών», όπως αυτό έχει τροποποιηθεί από την Κοινή Υπουργική Απόφαση [Ζ1-659/2002](#) (ΦΕΚ 1373 Β' / 25-10-2002), με το οποίο εξ' άλλου επήλθε η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25.7.1985¹⁶.

Ελαττωματικό είναι το προϊόν, που δεν παρέχει την *ασφάλεια* που ο καταναλωτής εύλογα/λογικά προσδοκά να έχει λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ειδικές συνθήκες και ιδίως την εξωτερική εμφάνιση του, την αναμενόμενη χρησιμοποίηση του και τον χρόνο κατά τον οποίο τέθηκε σε κυκλοφορία. Επομένως, η πώληση πράγματος ακατάλληλου για τη χρήση που προορίζεται δεν εμπίπτει στη διάταξη του Ν. 22251/1994¹⁷.

Ως **παραγωγός** θεωρείται ο κατασκευαστής τελικού προϊόντος, πρώτης ύλης ή συστατικού, καθώς και κάθε πρόσωπο που εμφανίζεται ως παραγωγός του προϊόντος επιθέτοντας σε αυτό την επωνυμία, το σήμα ή άλλο διακριτικό του γνώρισμα.

Ο παραγωγός ευθύνεται και εδώ αντικειμενικά για κάθε ζημία που οφείλεται σε ελάττωμα του προϊόντος του λόγω θανάτου ή σωματικής βλάβης, καθώς και τη βλάβη ή καταστροφή, εξαιτίας του ελαττωματικού προϊόντος, κάθε περιουσιακού στοιχείου του καταναλωτή, εκτός από το ίδιο το ελαττωματικό

---

¹⁶ Για τις πληροφορίες που ακολουθούν σχετικά με την ελληνική νομοθεσία βλ. Γενική Γραμματεία του Καταναλωτή

<http://www.efpolis.gr/el/asfaleia-ton-katanaloton/eftini-paragogou-ellatomatika-proionta.html>

¹⁷ Ιωάννη Καράκωστα, Προστασία Καταναλωτή, Συνήγορος 51/2005, σελ. 39.

προϊόν, και – όπως και στην κοινοτική οδηγία - μόνο για το ποσό της βλάβης ή καταστροφής **άνω των 500 ευρώ**. Επομένως, στο νόμο αυτό δεν περιλαμβάνεται η αξίωση ηθικής βλάβης, που μπορεί όμως να στηριχθεί στη βάση άλλων διατάξεων¹⁸.

Οι αξιώσεις κατά του παραγωγού για ζημίες **παραγράφονται** μετά τριετία αφότου ο ζημιωθείς πληροφορήθηκε ή όφειλε να πληροφορηθεί τη ζημία, το ελάττωμα και την ταυτότητα του παραγωγού. Μετά δεκαετία από την κυκλοφορία του συγκεκριμένου προϊόντος επέρχεται απόσβεση των δικαιωμάτων του ζημιωθέντος κατά του παραγωγού.

Αρμόδια αρχή για την ευθύνη του παραγωγού για ελαττωματικά προϊόντα είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης – Γενική Γραμματεία Καταναλωτή και ειδικότερα η Διεύθυνση Πολιτικής Καταναλωτή προς την οποία μπορεί να απευθύνεται ο καταναλωτής για τη ρύθμιση σχετικών προβλημάτων. Η παράβαση των ανωτέρω διατάξεων επισύρει τις ποινές, που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγρ. 3 του [Ν. 2251/1994](#) «Προστασία των καταναλωτών» (ΦΕΚ 191 Α'/16.11.1994), δηλαδή διοικητικό πρόστιμο από 1467,35 μέχρι 58694,06 ευρώ, το οποίο σε περίπτωση υποτροπής διπλασιάζεται.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ιωάννη Καράκωστα, Προστασία Καταναλωτή, Συνήγορος 51/2005, σελ. 39.
- Ιωάννη Καράκωστα, Προστασία του Καταναλωτή, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997, σελ. 101 - 120.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημοσιεύματα σε <http://www.lawnet.gr>
- Ευρωπαϊκή Ένωση <http://europa.eu>
- Γενική Γραμματεία του Καταναλωτή <http://www.efpolis.gr>

---

¹⁸ Ιωάννη Καράκωστα, Προστασία Καταναλωτή, Συνήγορος 51/2005, σελ. 39, 40.